

Kronikk

LES MER PÅ db.no/meninger

Skriv til: kronikk@dagbladet.no
 Kronikk lengden er fra 6000 til 7000 tegn
 inklusive ordmellomrom.
 Kronikken på nett: www.dagbladet.no/kronikk

Den humanitære Shakira

For den kolombianske samfunnseliten medfører Shakiras iherdige innsats for barn og ungdom et ubehagelig fokus på fraværet av sosial rettferdighet, skriver Øystein Schjetne. I morgen spiller hun i Oslo Spektrum.

KRONIKK

Øystein Schjetne

Styreformann,
Stiftelsen Golden Colombia

VI VAR PÅ BESØK på skolen Shakira har etablert i Ciudad Bolívar, den fattigste og farligste av de bydelene som utgjør Bogotá's «cinturón de miseria». Dette «elendighetsbelte» som omslutter byen, mottar daglig nye busslaster med internflyktinger - rundt tre millioner kolombianere har så langt måttet flykte fra sine hjem som følge av den voldelige konflikten på landsbygden. Vi hadde hatt møter med lærere og elever som var involvert i et prosjekt der den norske stiftelsen Golden Colombia bidrar, og sto nå og småpratet med noen av elevene utenfor skoleporten. Barna strålte og lo slik de hadde gjort hele dagen; kolombianerne havner konsekvent på toppen av alle målinger av innbyggernes lykkeopplevelse i ulike land på tross av alle landets problemer.

Plutselig hadde vi fått selskap. Noen bak meg røsket tak i skuldervesken min. Jeg snudde meg men så ham ikke, jeg så kun kameraten hans, tre skritt bak: Bredbent, med revolveren hevet på strake, spinkle armer. 14-15 åringer - skjønt øynene røpet at de ikke lenger var barn. Med vesken min forsvant de rundt hjørnet, i full fart på vei mot en tidlig død. Eller i beste fall, for dem, en karriere i vold og lidelse som paramilitære, geriljasoldater eller yrkeskriminelle i narkomafiaen. Mulighetene er mange i landet hvis kors er å være den rike verdens kokainkammer.

PIES DESCALZOS ER EN av flere hjelpeorganisasjoner som søker å gi disse flyktningbarna den fremtid som den kolombianske staten og den rike eliten i landet har unnlatt å gi dem. Pies Descalzos som betyr barføtt, var navnet på Shakira sin gjennombruddsplate i Latin-Amerika. Året etter at platen kom ut, i en alder av 18 år, grunnla hun den humanitære stiftelsen med samme navn, som i dag tilbyr utdanning, klær og ernæring til tusenvis av barn som befinner seg aller nederst på samfunnsstigen. Shakira sin innsats er imidlertid av stor betydning for Colombia også i et større perspektiv. For den kolombianske samfunnseliten medfører hennes iherdige innsats et ubehagelig fokus på fraværet av sosial rettfer-

dighet. Ikke bare er hun en av det 21. århundrets største stjerner, men hennes engasjement blir særlig påtrengende siden hun har egenskaper som også gjør henne til et av verdens mest beundrede mennesker.

SIDEN HUN BLE introdusert for det engelsktalende publikum i 2001 har hun solgt over 50 millioner album. Hun tildeles jevnlig priser for sin musikk og sine videoer og hennes turneer fyller konserthaller og stadion over den ganske verden. Hun er en ektefødt «costeña» fra det kolombianske Karibia som er et sydende oppkomme av musikalitet og rytmer, arnested for musikkstiler som cumbia, porro og vallenato. Hennes karakteristiske magedans og den sterke vibratoen som er hennes varemerke, stammer fra farens libanesiske bakgrunn. Men på tross av at de musikalske omgivelsene under oppveksten var latin-amerikanske og arabiske, var det kassetter med Led Zeppelin, The Cure og Depeche Mode som fant veien inn på «Shaki»s jent-

terom. Så har hun da også utviklet et eklektisk og høyst særegent musikalsk uttrykk.

Og dette er kanskje årsaken til at verden kommer til å høre mye fra Shakira i årene fremover. Hun er ekstremt målbevisst og styrer sin egen karriere med fast hånd. Da hun som 9-åring forklarte venninnene i søvnige Barranquilla at hun kom til å bli en internasjonal stjerne, bare trakk hun på skuldrene av deres lattermilde reaksjoner: «esperen y verán» (vent og se). Som 17-åring krevde hun av Sony å få full styring på produksjonen av sitt tredje album. Resultatet ble Pies Descalzos, en av Latin-Amerikas mestselgende plater noensinne. Hennes integritet, viljestyrke og intelligens har gitt henne en helt spesiell posisjon blant bevisste unge jenter over hele verden. Og ryktet om hennes intellekt er ingen myte: ikke mange popstjerner gjør forsøk på å gi intervjuere fra amerikanske mannfolklblader en innføring i Carl Jungs tenkning.

MEN SHAKIRA ER IKKE bare reflektert,

«Mulighetene er mange i landet hvis kors er å være den rike verdens kokainkammer.»

MÅLBEVISST: Med sine sosiale prosjekter i hjemlandet peker Shakira ut den eneste veien ut av Colombias voldelige konflikt, skriver Øystein Schjetne. (Foto: Stiftelsen Golden Colombia.)

hun er noe så banalt som en eksponent for godhet og medmenneskelighet. Hun sier selv at arbeidet hennes stiftelse utfører er like viktig for henne som hennes musikalske karriere. Hennes mor forteller fra hennes barndom om hvordan hun var indignert over fattigdommen hun observerte rundt seg og allerede da søkte etter løsninger; hennes engasjement er ikke opportunistisk i en tid da filantropi ofte kan mistenkes å være kjendisens middel til mer medieomtale og økt markedsverdi. Shakiras veggrunn kom tydelig frem i et intervju der hun fikk det evinnelige standardspørsmålet «du dør og kommer til himmelen, hva ville du ønske at Gud hadde sagt?»

«Jeg har savnet deg,» var hennes likefremme svar.

Med en slik inderlig tro på enkeltmenneskets verdi, kan man flytte fjell. I høst ble en annen humanitær stiftelse, ALAS, etablert i Panama City med det formål å bedre livsbetingelsene for barn i Latin-Amerika, der det daglig dør 960 barn av underernæring og banale sykdommer. Nobelprisvinner Gabriel García Márquez er stiftelsens president, og på bildet fra åpningen står stiftelsens bidragsytere: 20 av Latin-Amerikas største musikkstjerner og 15 av kontinentets rikeste forretningsmenn, deriblant Carlos Slim, verdens tredje rikeste menneske. I midten på bildet står initiativtakeren som klarte å samle disse kreftene til en historisk innsats for de aller svakeste, en 150 cm høy jente fra Barranquilla. Shakira Mebarak Ripoll.

AYN RAND BETEGNET kapitalistene som «de som beveger verden». Nå er det derimot en 30 år gammel «song-and-dance-girl» fra enkle kår i den tredje verden som ikke bare har fått verden til å bevege seg til sine rytmer, men som også er i ferd med å bevege hjertene til de som sitter med den politiske og økonomiske makten. Med sine sosiale prosjekter i hjemlandet peker hun ut den eneste veien ut av Colombias voldelige konflikt: sosial rettferdighet og reelle alternativer til en kriminell løpebane for underprivilegert barn og ungdom. Det er tre år til neste presidentvalg, og Colombias sittende president Álvaro Uribe kan ikke søke nok et gjenvalg med sin Bush-inspirerte krigsretorikk. Bordet kan være dukket for en valgkamp med fokus på grunnleggende problemer og de egentlige årsaker til landets misère. Shakira trenger ikke delta i det ordskiftet, hun har gjennom sine handlinger i Colombia det siste tiåret alt lagt premissene for debatten.

Dagbladet TIPSTELEFONEN 24 00 00 00

Akersgata 49, Oslo.
 Postboks 1184 Sentrum, 0107 Oslo.
SENTRALBORD: 22 31 06 00
Tips og digitalfoto:
 2400@dagbladet.no
Kort&Godt:
 kortoggodt@dagbladet.no
Fax redaksjon: 22 42 95 48
Kundeservice: 800 30 100
 E-post: kundeservice@dagbladet.no
abonnement@dagbladet.no
Dagbladsentralen: 22 31 08 88
AS Dagblad-Trykk: 67 92 75 00

UTLANDET:
LONDON:
 Thomas Sæbø
tsab@dagbladet.no
 Telefon: +44 79 30 33 12 27
JERUSALEM:
 Yngvil Mortensen
ymo@dagbladet.no
 Telefon: +972 5 42 08 69 52
BRUSSEL:
 Einar Hagvaag, eha@dagbladet.no
 Telefon: +32 (0) 4 73 97 03 86

ST. PETERSBURG:
 Morten Strand, mstr@dagbladet.no
 Telefon: +7 92 17 41 47 35
LOKALREDAKSJONER:
BERGEN:
 Leif Stang, lst@dagbladet.no
 Telefon: 90 54 17 94
TRONDHEIM:
 Kjell-Ivar Myhr, kim@dagbladet.no
 Morten Stokkan, mst@dagbladet.no
 Telefon: 73 52 87 09

STAVANGER:
 Leiv Gunnar Lie, llie@dagbladet.no
 Telefon: 51 89 61 11
SKIEN:
 Bernt Blomquist, bbl@dagbladet.no
 Telefon: 91 60 04 14
KRISTIANSAND:
 Eivind Pedersen, epe@dagbladet.no
 Telefon: 38 02 11 55

db.no
www.dagbladet.no
 Dagbladets utgave på Internett.
 Utgitt av DB Medialab AS
Redaktør/adm.dir.: Rune Røsten
run@dagbladet.no
Epost: nettred@dagbladet.no
Sentralbord: 22 31 06 00
Direkte telefon: 22 31 09 59
 Dagbladet forbeholder seg retten til å distribuere innsendte innlegg i elektroniske formater.

PFU

• Dagbladet arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen.
 • Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.
 • Adr.: Rådhusgt. 17 3. etg., pb 46 Sentrum, 0101 Oslo. Tlf. 22 40 50 40, faks 22 40 50 55. E-post: pfu@presse.no